

**IBN SINO
PUBLIC FOUNDATION**

VII International Scientific and Practical Conference "ABU ALI IBN SINO AND INNOVATIONS IN MODERN PHARMACEUTICS"

March 18, 2024 / Tashkent

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ

ТОШКЕНТ ФАРМАЦЕВТИКА ИНСТИТУТИ

ИБН СИНО ЖАМОАТ ФОНДИ

**АБУ АЛИ ИБН СИНО ВА ЗАМОНАВИЙ ФАРМАЦЕВТИКАДА
ИННОВАЦИЯЛАР**

VII ХАЛҚАРО ИЛМИЙ-АМАЛИЙ АНЖУМАН
МАҚОЛАЛАР ТЎПЛАМИ

**АБУ АЛИ ИБН СИНО И ИННОВАЦИИ
В СОВРЕМЕННОЙ ФАРМАЦЕВТИКЕ**

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ

VII МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

ТОШКЕНТ - 2024

Тахрир хайъати

Раис: тиббиёт фанлари доктори К.С. Ризаев

Аъзолари:

Н.С. Нормухаматов - кимё фанлари доктори, катта илмий ходим;

М.Т. Муллажонов - фармацевтика фанлари номзоди, доцент;

Н.А. Махмудов - Ибн Сино жамоат фонди Бошқарув раиси

Tadqiqot natijalariga ko'ra uch turdagi yangi innovatsion mahsulotlarni olish imkoniyati ko'rsatildi: bemorlar qoni va qon zardobini zararli toksinlardan tozalash uchun tabiiy ipak fibroin asosidagi tolasimon, polifunksional, yuqori sorbsion ko'rsatkichlarni namoyon qiluvchi gemosorbent, oshqozon-ichak traktini zararsizlantirish uchun tabiiy ipak seritsin asosidagi enterosorbent, qandli diabetning 2 shaklini davolashga yo'naltirilgan tabiiy ipak seritsini va fibroini asosidagi, oligopeptidlar va erkin holdagi aminokislotalar aralashmasidan tashkil topgan biologik faol qo'shimchalar.

Ushbu uchta innovatsion mahsulot uchun ularni ishlab chiqarish usullari ishlab chiqilgan, ularning tarkibi, tuzilishi, fizik-kimyoviy va tibbiy-biologik xususiyatlari o'rnatilgan. Ushbu uch turdagi innovatsion mahsulotlarni ishlab chiqarishning prinsipial texnologik sxemalari ishlab chiqilgan. Mahsulotlarning qiyosiy tavsiflari tibbiyot amaliyotida keng qo'llaniladigan gemo-, enterosorbentlar va biologik faol qo'shimchalar bilan taqqoslangan holda o'rganilgan.

Xulosa. Mahalliy xom ashyo navsiz pilla va ipak sanoati tolali chiqindilarini suvda yuqori harorat va bosim ostida gidrotermik gidrolizlash hamda ultratovushli dispergirlash, o'ta yuqori chastotali nurlar yordamida faollashtirish orqali uch turdagi innovatsion mahsulotlar olish imkoniyatlari o'rganildi. Tibbiy-biologik natijalar asosida, tabiiy ipak asosida yaratilgan gemo- va enterosorbentlar hamda biologik faol qo'shimchalar bugungi kunda tibbiyot amaliyotida qo'llanilayotgan tibbiy buyum va vositalar bilan raqobatbardosh ekanligi aniqlandi.

“GELMINT-ART” QURUQ EKSTRAKTI TEXNOLOGIK XOSSALARINI O'RGANISH

Yuldasheva S.X., To'xtayev X.R.

Toshkent farmatsevtika instituti

Mavzuning dolzarbligi. Kapsula dori shakli texnologiyasini ishlab chiqishda muhim omillardan bo'lgan fraksion tarkib, sochiluvchan zichlik, sochiluvchanlik, tabiiy og'ish burchagi, qoldiq namlik kabi texnologik xossalar o'rganiladi. Sochiluvchan zichlikni aniqlash qolip hajmi, kapsulaga solinadigan massaning doimiyligi, ishlatiladigan yordamchi moddalar turi va miqdorini oldindan belgilashga yordam beradi. Sochiluvchan zichlik modda zarrachalarining shakli, o'lchami, g'ovakligi va namligiga bog'liq bo'ladi. Ushbu tadqiqot ishida texnologik xossalarni aniqlash ishlari keltirilgan.

Tadqiqot maqsadi. “Gelmint-ART” quruq ekstraktining fraksion tarkib, sochiluvchan zichlik, sochiluvchanlik, tabiiy og'ish burchagi, qoldiq namlik kabi texnologik xossalarini o'rganilish tadqiqot maqsadi hisoblanadi.

Tadqiqot usullari. “Gelmint-ART” quruq ekstraktining fraksion tarkibi XI DF da keltirilgan usul bo'yicha o'rganildi. Buning uchun 100 g “Gelmint-ART” quruq ekstrakti teshigining diametri 1000, 500, 250, 150 va 125 mkm bo'lgan “Erveka” firmasining vibroqurilmasi yordamida fraksion tarkib aniqlandi. “Gelmint-ART” quruq ekstrakti fraksion tarkibi bo'yicha qoniqarsiz ko'rsatkichlarga ega bo'ldi (jadval).

Gelmintga qarshi substansiya sifatida olingan quruq ekstraktlar aralashmasining texnologik xossalarini o'rganish natijalari (n=5)

№	O'rganilgan ko'rsatkichlar	O'lchov birligi	Olingan natijalar
1.	Fraksion tarkib: +1000 -1000+ 500 - 500+ 250 - 250+ 150 - 150+125	mkm, %	2,1 33,5 42,8 17,4 4,2

Quruq ekstrakt sochiluvchan zichligi adabiyotlarda keltirilgan usulda, silindr yoki diametri 25 mm va balandligi 22,3 mm bo'lgan qolip yordamida aniqlandi. Buning uchun stolga qo'yilgan pergament qog'oz ustidagi qolip masa bilan to'ldiriladi. Ortiqcha massa chizg'ich yordamida surib qo'yilib, so'ng qolipdagi massa tortiladi, qolip hajmiga bo'linadi. Olingan natijalarga ko'ra, sochiluvchan zichlik 705,2 kg/m³ ni tashkil etdi. Quruq ekstraktlar aralashmasining sochiluvchanligi VP-12 A asbobi yordamida o'rganildi. Olingan natijalarga ko'ra, “Gelmint-ART” quruq ekstraktining sochiluvchanligi 1,62 10⁻³ kg/s qoniqarsiz ko'rsatkichga ega bo'ldi. Uning salbiy sochiluvchanligi o'ta gigroskopik xossani namoyon

etishi bilan tushuntiriladi. "Gelmint-ART" quruq ekstrakti tabiiy og'ish burchagi VP-12 A va burchak o'lchagich asbobida aniqlandi. Quruq ekstraktlar aralashmasi 58,5 grad. qoniqarsiz tabiiy og'ish burchagini namoyon etdi. Qoldiq namlikni O'zR DF va XI DF da ko'rsatilgan og'irliklar farqi bo'yicha aniqlanadi. "Ohaus MB35" (SHveysariya) namlik o'lchagichi yordamida aniqlanildi. Olingan natijalarga ko'ra, qoldiq namlik 3,5% ni tashkil etdi.

"Gelmint-ART" quruq ekstraktining o'rganilgan texnologik ko'rsatkichlari natijalari uning o'ta gigroskopik xususiyatini namoyon etishi bilan tushuntiriladi.

Asosiy natijalar va xulosalar. O'tkazilgan tadqiqot natijalari o'z navbatida "Gelmint-ART" quruq ekstraktining texnologik ko'rsatkichlarini ijobiy tomonga o'zgartirish uchun, uning tarkibiga yordamchi moddalar qo'shish va nam donadorlash lozimligini ko'rsatdi.

DEVELOPMENT OF THE COMPOSITION OF PHYTOESTROGENIC AGENT

¹Zayniddinova D.G., ²Imamaliyev B.A.

¹Tashkent Pharmaceutical Institute,

²Scientific Center "Med Standart", Tashkent, Republic of Uzbekistan

Relevance: The onset of menopause is accompanied by the appearance of unpleasant symptoms that reduce the quality of life. These are hot flashes, sweating, irritability, insomnia, blood pressure spikes and depressive disorders.

The manifestation of menopause symptoms is reduced by hormonal drugs. They help to smooth out the unpleasant manifestations of the restructuring of the female body.

Purpose: to develop a phytoestrogenic preparation.

Materials and methods: literature analysis, empirical search, inventive principle.

Results: we have developed a phytocombination of the following composition: Vitex agnus-castus seeds – 9,0; Hypericum perforatum herbs – 6,0; Salvia officinalis herbs – 3,0; Paeonia anomala rhizomes – 3,0.

Vitex agnus-castus seeds – the plant does not contain hormones or hormone-like substances, but stimulates the body to produce more of its own hormones. Vitex supports the pituitary gland's ability to produce progesterone and luteinizing hormone. Helps to reduce prolactin.

Hypericum perforatum herb – relieves neurosis and insomnia during menopause.

Salvia officinalis herbs – it has a beneficial effect on hot flashes during menopause and normalizes blood pressure.

Paeonia anomala rhizomes – helps to reduce the symptoms of menopause and relieves menopausal waves, sudden mood swings, insomnia, which affects the body not only as a sedative, but also as an effective painkiller.

The developed herbal medicine should have anti-climacteric, antihypertensive, sedative activity and should be effective for menopausal symptoms.

Conclusion: the composition of the herbal medicine for the treatment of menopause, cystitis and other reproductive diseases in women has been developed.

ASRUTAS TABLETKASINI BIOFARMATSEVTIK BAXOLASH

Zufarova Z.X., Yunusova X.M.

Toshkent farmatsevtika instituti

Dolzarbli: Turli kasalliklarni davolash uchun o'simliklardan foydalanish an'anasi ming yillar davomida shakllangan. O'simlik xom ashyosidan olingan dori vositalarining terapevtik ta'sirining o'ziga xos xususiyati shundaki, u kimyoviy sintez natijasida olingan dorilar kabi tez va aniq terapevtik ta'sir ko'rsata olmaydi. Shu bilan birga, tabiiy biologik faol moddalarni o'z ichiga olgan preparatlar sintetikdan farqli o'laroq, allergiyaga olib kelmaydi, organizmga past toksiklik bilan engil ta'sir qiladi va uzoq vaqt davomida ishlatilishi mumkin.

OG'IZ BO'SHLIG'INING VIRUSLI KASALLIKLARINI DAVOLASHGA YO'NALTIRILGAN DORIVOR PLYONKALAR Olish	75
Shukurov A.I., Sarimsoqov A.A.	
USE OF NANOTECHNOLOGY IN DRUG DELIVERY	76
Jenifer Alat Stephen	
EFFICACY OF POMEGRANATE-BASED INTERVENTIONS IN AMELIORATING LIVER DISORDERS: INSIGHTS FROM AN AVICENNA PERSPECTIVE	77
Mojgan Tansaz' Ghazaleh Heydarirad, Amir Mohammad Mortazavian	
«SED TAB» TABLETKASINING YAROQLILIK MUDDATINI ANIQLASH	78
Turdiyeva Z.V., Yunusova X.M.	
“DEKSKETOPROFEN TROMETAMOL” SUBSTANSIYASINING NAM YUTISH KINETIKASINI O'RGANISH	78
Usmonova M.K., Raximova M.A., Maksudova F.X.	
TABI'Y IPAK ASOSIDAGI BIOLOGIK FAOL QO'SHIMCHALAR, GEMO- VA ENTEROSORBENTLAR	79
Yarmatov S.S., Sarimsoqov A.A.	
“GELMINT-ART” QURUQ EKSTRAKTI TEXNOLOGIK XOSSALARINI O'RGANISH	80
Yuldasheva S.X., To'xtayev X.R.	
DEVELOPMENT OF THE COMPOSITION OF PHYTOESTROGENIC AGENT	81
Zayniddinova D.G., Imamaliyev B.A.	
ASRUTAS TABLETKASINI BIOFARMATSEVTIK BAXOLASH	81
Zufarova Z.X., Yunusova X.M.	
ZIZIPHORA PEDICELLATA L. ŸSIMLIGI ASOSIDA MIJOS SUSTLIGI KASALLIGINI DAVOLASHDA QŸLLANILUVCHI YNGI OZIQ-OVQAT QŸSHILMASINI OLIŸ	82
Akbarova M.M., Askarov I.P., Smanova Z.A.	
ИЗУЧЕНИЕ ВЯЗКОУПРУГИХ ПЛАСТИЧНЫХ СВОЙСТВ ГПМЦ ДЛЯ РАЗРАБОТКИ ОСНОВЫ ГЕЛЯ	83
Алхамви О., Жиликова Е.Т.	
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗРАБОТКИ НОВОЙ КОМБИНИРОВАННОЙ ЛЕКАРСТВЕННОЙ ФОРМЫ ПРОТИВОВИРУСНОГО ПРЕПАРАТА	86
Апсемет Н.С.	
ПАРОДОНТОЗ КАСАЛЛИГИНИ СИРТДАН ДАВОЛАШ УЧУН ЙИҒМА АСОСИДА ҚУРУҚ ЭКСТРАКТ ТЕХНОЛОГИЯСИНИ ИШЛАБ ЧИҚИШ	87
Асатуллаева Г.Ÿ., Нормаматов Н.С., Файзуллаева Н.С.	
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРОГРАММЫ ИМИТАЦИОННОГО МОДЕЛИРОВАНИЯ LABVIEW ПРИ ПРОЕКТИРОВАНИИ ПРОИЗВОДСТВА СИРОПА ОТ КАШЛЯ, СОДЕРЖАЩЕГО ЭКСТРАКТ ТИМЬЯНА ПОЛЗУЧЕГО (THŸMUS SERPŸLLUM)	88
Ауелбек Ш.К., Сапакбай М.М., Бакытжанова А.Б., Арыстанбаев К.Е.	
ПОЛУЧЕНИЕ ВЫСОКОЭФФЕКТИВНЫХ БЕЛКОВЫХ КОНЦЕНТРАТОВ НА ОСНОВЕ ОТХОДОВ, ОБРАЗУЮЩИХСЯ ПРИ ПЕРЕРАБОТКЕ КОКОНОВ, НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ШЕЛКОВОДЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ	89
Ахмаджонова Ш.Х., Бобаев И.Д., Межлумян Л.Г.	
ТЕХНОЛОГИЯ ПОЛУЧЕНИЯ И ОЦЕНКА КАЧЕСТВА МАСЛЯНОГО ЭКСТРАКТА ИЗ ТРАВЫ ЗВЕРБОЯ ПРОДЫРЯВЛЕННОГО (HERBA HYPERICI PERFORATI L.)	90
Ахметова А.Е., Ан В.С.	
СПОСОБЫ ПОЛУЧЕНИЯ ПЕКТИНОВЫХ ВЕЩЕСТВ ИЗ СВЕКЛОВИЧНОГО ЖОМА	91
Ашурбек А.А., Бакытжанова А.Б., Торланова Б.О., Ержанов Н.А.	
РАЗРАБОТКА ТЕХНОЛОГИИ ЭКСТРАКТА ИЗ ПЛОДОВ ЧЕРНОЙ БУЗИНЫ (SAMBUCUS NIGRA)	92
Базарбаева Р.Т., Койлыбаева М.К.	
РАЗРАБОТКА ТЕХНОЛОГИИ ПОЛУЧЕНИЯ ГИДРАЗОНА МОРФОЛИНА И КОНТРОЛЬ ЕГО КАЧЕСТВА	93
Бауржанова А.С., Хамитова А.С.	
ИЗУЧЕНИЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ СВОЙСТВ СУХОГО ЭКСТРАКТА “ТРИКАРДИОН”	93
Бахрамова Н.И., Намазов Ф.Ш., Максудова Ф.Х.	
РАЗРАБОТКА СОСТАВА И ТЕХНОЛОГИИ ЛЕКАРСТВЕННЫХ ЛЕДЕНЦОВ НА ОСНОВЕ КОРНЕЙ ЗАМАНИХИ ВЫСОКОЙ	94
Богомоллова Е.А.	

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БЎЙИЧА АРТЕРИАЛ ГИПЕРТОНИЯ КАСАЛЛИГИ БИЛАН КАСАЛЛАНГАН БЕМОРЛАРНИНГ СТАТИСТИК МАЪЛУМОТЛАРИ ТАҲЛИЛИ.....	442
Умарова Ш.З., Сулганбаева Н.М., Эргашева Г.Қ.	
СТАТИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ УРОВНЯ ЗАБОЛЕВАЕМОСТИ ГЛАУКОМОЙ НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН.....	443
Усмонова З.Р., Сулганбаева Н.М., Умарова Ш.З.	
БОЛАЛАР БРОНХИАЛ АСТМА КАСАЛЛИГИДА ҚЎЛЛАНИЛАДИГАН ДОРИ ВОСИТАЛАРИНИ КАСАЛЛИК ҚИЙМАТИ ТАҲЛИЛИ, ХАРАЖАТЛАРНИ МИНИМАЛЛАШТИРИШ ТАҲЛИЛИ	444
Элмуратов Д.Т., Суюнов Н.Д., Шарипова Д.У.	
АНАЛИЗ ИНДЕКСА СЕЗОННОСТИ ОТЕЧЕСТВЕННОГО РЫНОЧНОГО СЕГМЕНТА АНКСИОЛИТИКОВ	445
Эралиева Х.Б., Рахимов А.А.	

Формат 60×84 1/8. Бумага «Бизнес».

Объем 12,3 п.л. Тираж 200.

Отпечатано в минитипографии АН РУз:

100047, Ташкент, ул. академика Я. Гулямова, 70.